

Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
YVES BOT
esitatud 8. mail 2013¹

Kohtuasi C-195/12

**Industrie du bois de Vielsalm & Cie (IBV) SA
versus
Région wallonne**

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Cour constitutionnelle (Belgia))

Keskfond — Energiapoliitika — Koostootmise seadmetikule antava finantsabi kavad — Puidu ja muude biomassist saadavate kütuste ebavõrdne kohtlemine

1. Esimest korda tõlgendab Euroopa Kohus Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. veebruari 2004. aasta direktiivi 2004/8/EÜ² soojus- ja elektrienergia koostootmise stimuleerimiseks siseturu kasuliku soojuse nõudluse alusel, millega muudetakse direktiivi 92/42/EMÜ.
2. Eelotsusetaotlus on esitatud Industrie du bois de Vielsalm & Cie (IBV) SA³ ja Région wallonne'i (edaspidi „Vallooni piirkond”) vahelises kohtuasjas.
3. IBV põhitegevusala on saekaatri teenuste osutamine ning ta taaskasutab selle tegevuse tulemusel tekkivaid puidujäätmeid koostootmisüksuse abil (soojus- ja elektrienergia ning/või mehaanilise energia samaaegne tootmine) enda energiaga varustamise tagamiseks. Belgia Kuningriik otsustas direktiivi 2004/8 rakendamiseks koostootmise toetuskavana roheliste tunnistuste mehhanismi kasuks. Tunnistusi antakse rohelise elektrienergia tootjatele vastavalt tunnistuste andmist reguleerivatele normidele.
4. Käesolevas kohtuasjas keeldus Vallooni piirkond andmast IBV-le teatud seadmetele mõeldud kahekordsete roheliste tunnistuste täiendavat toetust, põhjendusel et ta ei vasta sellise toetuse saamiseks nõutavatele tingimustele, eelkõige käesoleva vaidluse eseme osas, kuna kõnealune toetus on mõeldud üksnes seadmetele, milles taaskasutatakse muud biomassi kui puidust ja puidujäätmetest saadav biomass.
5. Selles kontekstis esitas Cour constitutionnelle (Belgia) Euroopa Kohtule kaks eelotsuse küsimust. Ta palub sisuliselt selgitada, kas direktiivi 2004/8 artiklit 7, mis käsitleb toetuskavasid, vajaduse korral koostoimes direktiivi 2001/77/EÜ⁴ artiklitega 2 ja 4 ning direktiivi 2009/28/EÜ⁵ artikliga 22 tuleb eelkõige võrdsuse üldpõhimõtet, ELL artiklit 6 ning Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta”) artikleid 20 ja 21 arvestades tõlgendada nii, et esiteks on see kohaldatav üksnes suure tõhususega

1 — Algkeel: prantsuse.

2 — ELT L 52, lk 50; ELT eriväljaanne 12/03, lk 3.

3 — Edaspidi „IBV”.

4 — Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. septembri 2001. aasta direktiiv 2001/77/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia kasutamise edendamise kohta elektrienergia siseturul (EÜT L 283, lk 33; ELT eriväljaanne 12/02, lk 121).

5 — Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/28/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta ning direktiivide 2001/77/EÜ ja 2003/30/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 140, lk 16).

koostootmise seadmetikele ja teiseks on sellega vastuolus niisugune piirkondlik toetusmeede, mis on kõne all põhikohtuasjas ja mis välistab kahekordsete roheliste tunnistuste andmise seadmetele, milles taaskasutatakse puidust ja/või puidujäätmetest saadavat biomassi. Eelotsusetaotluse esitanud kohus küsib Euroopa Kohtult samuti, kas vastus teisele küsimusele erineb olenevalt sellest, kas seadmes taaskasutatakse ainult puitu või vastupidi ainult puidujäätmeid.

6. Käesolevas ettepanekus väidan ma, et direktiivi 2004/8 artiklit 7 tuleb tõlgendada nii, et see on kohaldatav kõigile koostootmise seadmetikele, mitte ainult suure tõhususega koostootmise seadmetikele. Seejärel selgitan ma, miks minu meelest ei ole võrdse kohtlemise põhimõtet arvestades selle artikliga vastuolus niisugune piirkondlik toetusmeede, mis on kõne all põhikohtuasjas ja mis välistab kahekordsete roheliste tunnistuste andmise seadmetikele, milles taaskasutatakse puidust saadavat biomassi, tingimusel et siseriiklik kohus kontrollib talle teadaolevate andmete põhjal, kas see meede on puiduressursside säilitamise ja puidutööstuse kaitsmise eesmärgi saavutamiseks sobiv. Seevastu toon ma esile põhjused, miks minu hinnangul on niisugune meede kõnealuse artikliga vastuolus juhul, kui tegemist on seadmetikega, milles taaskasutatakse puidujäätmetest saadavat biomassi.

I. Õiguslik raamistik

A. Liidu õigus

1. Direktiiv 2004/8

7. Direktiivi 2004/8 põhjendused 24–26, 31 ja 32 on sõnastatud järgmiselt:

„(24) Riiklik toetus peab olema järjepidev vastavalt ühenduse suunistele keskkonnakaitse riikliku abi kohta ^[6] [...]”

(25) Soojus- ja elektrienergia koostootmise edendamise riikliku toetuse kavad peavad põhiliselt keskenduma soojus- ja elektrienergia koostootmisele, mille aluseks on majanduslikult põhjendatud nõudlus soojuse ja jahutuse järele.

(26) Liikmesriigid kasutavad riigi tasemel erinevaid soojus- ja elektrienergia koostootmise toetusmehhanisme, sealhulgas [...] rohelisi tunnistusi [...].

[...]

(31) Soojus- ja elektrienergia koostootmise üldine tõhusus ja jätkusuutlikkus sõltub paljudest teguritest, nagu kasutatavast tehnoloogiast, kütuseliikidest, koormusgraafikutest, üksuse suurusest ning samuti ka soojuse omadustest. [...]

(32) Vastavalt toetuste ja proportsionaalsuse põhimõtetega, nagu on sätestatud [ELL] artiklis 5, tuleb soojus- ja elektrienergia koostootmise edendamise raamistiku üldised põhimõtted energia siseturul sätestada ühenduse tasemel, aga nende detailne rakendamine on jäetud liikmesriikidele, see võimaldab igal liikmesriigil valida režiim vastavalt oma olukorrale. Käesolev direktiiv piirdub nimetatud eesmärkide saavutamiseks nõutava miinimumiga ega lähe nende saavutamiseks vajalikust kaugemale.”

6 — Ühenduse suunistel keskkonnakaitsele antava riigiabi kohta (EÜT 2001, C 37, lk 3; ELT eriväljaanne 08/02, lk 76).

8. Direktiivi 2004/8 artiklis 1 on sätestatud:

„Käesoleva direktiivi eesmärk on tõsta energiakasutuse tõhusust ja parandada energiavarustuse kindlust, luues võrgustiku soojus- ja elektrienergia suure tõhususega koostootmise edendamiseks ja arendamiseks, mille aluseks on kasuliku soojuse nõudlus ja primaarenergia säästmine energia siseturul, võttes arvesse riigi spetsiifilist olukorda, eriti kliima- ja majandustingimusi.”

9. Direktiivi artiklis 2 on ette nähtud, et direktiivi kohaldatakse artiklis 3 määratletud soojus- ja elektrienergia koostootmise suhtes ning I lisa loetletud koostootmistehnoloogiate suhtes.

10. Direktiivi 2004/8 artikli 3 kohaselt tähendab koostootmine soojusenergia ning elektri- ja/või mehaanilise energia ühes protsessis samaaegset tootmist ning suure tõhususega koostootmine tähendab koostootmist, mis vastab direktiivi III lisa kriteeriumidele. Artiklis 3 täpsustatakse, et lisaks sellele kohaldatakse direktiivi 2003/54/EÜ⁷ ja direktiivi 2001/77 vastavaid mõisteid.

11. Direktiivi 2004/8 III lisa „Koostootmisprotsessi tõhususe määramise meetodika” määratluse kohaselt peab suure tõhususega koostootmine vastama järgmistele kriteeriumidele:

- koostootmisüksuse koostootmistoode kindlustab primaarenergia säästu [...] vähemalt 10% võrreldes soojus- ja elektrienergia eraldi tootmise kontrollväärtustega,
- kui väikesemahulistel ja mikrokoostootmisüksuste kasutamisel saadakse primaarenergia säästu, siis selle võib lugeda suure tõhususega soojus- ja elektrienergia koostootmiseks.

12. Direktiivi artikkel 7 „Toetuskava” on sõnastatud järgmiselt:

„1. Liikmesriigid tagavad, et toetus soojus- ja elektrienergia koostootmisele – olemasolevatele ja uutele üksustele – toimub kasuliku soojuse nõudluse ja primaarenergia säästmise alusel, pidades silmas võimalusi vähendada energianõudlust, kasutades muid majanduslikult teostatavaid või keskkonnasoodsaid meetmeid nagu ka muid energiasäästlikke meetmeid.

2. Ilma et see piiraks [ELTL] artiklite [107] ja [108] kohaldamist, väärtustab komisjon toetusmehhanismide rakendusi, mida kasutatakse liikmesriikides ja millele vastavalt soojus- ja elektrienergia koostootmise tootja saab ametivõimude määruste alusel otsesest või kaudset toetust, millel võib olla kaubanduspiirangu efekt.

Komisjon võtab arvesse, kas need mehhanismid soodustavad eesmärkide saavutamist, mis on sätestatud [ELTL] artiklis [11] ja artikli [191] lõikes 1.

3. Komisjon esitab artiklis 11 sätestatud aruandes hästi dokumenteeritud analüüsi kogemustest, mis on saadud erinevate toetusmehhanismide rakendamisel ja kooseksisteerimisel, mis on sätestatud selle artikli lõikes 2. Aruanne hindab toetussüsteemide edu, sealhulgas ka tasuvust suure tõhususega soojus- ja elektrienergia koostootmise edendamiseks vastavuses riiklike potentsiaalidega, millele on viidatud artiklis 6. Aruandes vaadeldakse ka seda, mil määral on toetusskeemid soodustanud stabiilsete tingimuste loomist investeringutele soojus- ja elektrienergia koostootmise alal.”

7 — Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2003. aasta direktiiv 2003/54/EÜ, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 96/92/EÜ (ELT L 176, lk 37; ELT eriväljaanne 08/02, lk 76).

2. Direktiiv 2001/77

13. Direktiivi 2001/77 artiklis 2 on sätestatud:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) taastuvad energiaallikad – taastuvad mittefossiilsed energiaallikad (tuuleenergia, päikeseenergia, maasoojus, laineenergia, hoovuste energia, hüdroenergia, biomass, prügila gaas, reoveepuhasti gaas ja biogaasid);
- b) biomass – põllumajanduslikust tootmisest (kaasa arvatud taimsed ja loomsed ained), metsatööstusest ja sellega seotud tootmisest pärit toodete, jäätmete ja jääkide bioloogiliselt lagunev fraktsioon ning tööstus- ja olmejäätmete bioloogiliselt lagunev fraktsioon;

[...]”

14. Direktiivi artiklis 4 „Toetuskavad” on ette nähtud:

„1. Piiramata [ELTL] artiklite [107] ja [108] kohaldamist, hindab komisjon liikmesriikides kasutatud mehhanismide rakendamist, mille kohaselt elektrienergia tootja saab ametivõimude määruste alusel otsest või kaudset toetust ning millel võib olla kaubandust piirav mõju, kusjuures lähtutakse seisukohast, et kõnealused mehhanismid aitavad täita [ELTL] artiklitega [11] ja [191] ettenähtud eesmärgi.

2. Komisjon teeb hiljemalt 27. oktoobril 2005 hästi dokumenteeritud ettekande lõikes 1 nimetatud eri mehhanismide rakendamise ja üheaegse esinemise kogemuste kohta. Ettekandes hinnatakse lõikes 1 nimetatud toetussüsteemide edukust, sealhulgas nende tulemuslikkust taastuvatest energiaallikatest toodetud elektri tarbimise edendamisel vastavalt artikli 3 lõikes 2 nimetatud siseriiklikele soovituslikele eesmärkidele. Kõnealuse ettekandega kaasneb vajaduse korral ettepanek taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia toetuskavade ühenduse raamprogrammi jaoks.

Kõik raamprogrammiga seotud ettepanekud peaksid:

- a) aitama saavutada siseriiklike soovituslike eesmärgi;
- b) vastama elektrienergia siseturu põhimõtetele;
- c) arvestama taastuvenergia eri allikate omadusi ning eri tehnoloogiaid ja geograafilisi erinevusi;
- d) edendada tulemuslikult taastuvate energiaallikate kasutamist, olema lihtsad ning samal ajal efektiivsed, eriti kulude osas;
- e) ette nägema siseriiklikele toetussüsteemidele piisavaid, vähemalt seitsme aasta pikkusi üleminekuaja, ning säilitama investori usalduse.”

3. Keskkonnakaitseks antavat riigiabi käsitlevad ühenduse suunised

15. Riigiabi osas viidatakse direktiivi 2004/8 põhjenduses 24 ühenduse suunistele keskkonnakaitse riikliku abi kohta, mis asendati alates 2. aprillist 2008 keskkonnakaitseks antavat riigiabi käsitlevate ühenduse suunistega⁸.

⁸ — ELT C 82, lk 1; edaspidi „suunised”.

16. Suuniste punktis 112 on ette nähtud:

„Keskkonnaalane investeerimisabi ja tegevusabi koostootmiseks on ühisturuga kokkusobiv [ELTL] artikli [107] lõike 3 punkti c alusel juhul, kui koostootmisüksus vastab punkti 70 alapunktis 11 sätestatud suure tõhususega koostootmise määratlusele [...]”.

17. Suuniste punkti 70 alapunkti 11 kohaselt on suure tõhususega koostootmiseks „koostootmine, mis vastab direktiivi 2004/8[...] III lisa nõuetele ja komisjoni 21. detsembri 2006. aasta otsuses 2007/74/EÜ^[9] sätestatud elektri- ja soojusenergia eraldi tootmise tõhususe ühtlustatud kontrollväärtusele [...] direktiivi 2004/8[...] kohaldamisel”.

B. Vallooni piirkonna õigus

18. Vallooni piirkonna parlamendi 12. aprilli 2001. aasta dekreediga piirkondliku elektrituru korralduse kohta (décret du Parlement régional wallon du 12 avril 2001 relatif à l'organisation du marché régional de l'électricité)¹⁰, mida on muudetud Vallooni piirkonna parlamendi 4. oktoobri 2007. aasta dekreediga¹¹, võetakse osaliselt üle direktiivid 2001/77, 2003/54 ja 2004/8.

19. 2001. aasta dekreeidi artiklis 37 on sätestatud, et „[selleks] et soodustada arengut, et elektrienergiat toodetaks taastuvatest energiaallikatest ja/või kvaliteetse koostootmise teel, rakendab valitsus roheliste tunnistuste süsteemi”.

20. Kõnealuse mehhanismi haldamine tehti ülesandeks Commission wallonne pour l'Énergie'le (Vallooni piirkonna energiakomisjon, edaspidi „CWAPE”). Praktikas on süsteem järgmine. Vallooni valitsus määrab iga aasta jaoks kohaldatavate roheliste tunnistuste kvoodi. Elektrienergia tarnijad ja võrguhaldurid tagastavad need tunnistused igas kvartalis CWAPE-le, tasudes vastasel korral trahvi (100 eurot puuduva tunnistuse eest). Kõnealused tunnistused annab igas kvartalis CWAPE igale roheline elektrienergia tootjale proportsionaalselt toodetud elektrienergia puhaskogusega, lähtudes esiteks sektori eeldatavast tootmiskulust ning teiseks koostootmisüksuse mõõdetud keskkonnamõjust (süsinikdioksiidi kokkuhoid) võrreldes klassikalise tootmisega. Rohelisi tunnistusi müüvad tootjad tarnijatele või võrguhalduritele, et võimaldada neil täita oma kvoodikohustusi.

21. 2001. aasta dekreeidi artiklis 38 on ette nähtud:

„§ 1. Pärast CWAPE-lt arvamuse saamist määrab valitsus kindlaks tunnistuste andmise tingimused ning kehtestab selliste roheliste tunnistuste andmise viisid ja menetluse, mis on antud Vallooni piirkonnas toodetud rohelsele elektrienergiale allpool toodud sätteid arvestades.

§ 2. Roheline tunnistus antakse toodetud kWh hulga eest, mis vastab 1 MWh-le, mis on jagatud süsinikdioksiidi kokkuhoiu määraga.

Süsinikdioksiidi kokkuhoiu määr tehakse kindlaks nii, et kõnealuse sektori saadud süsinikdioksiidi sääst jagatakse klassikalise elektrienergiasektori süsinikdioksiidi heitmetega, kusjuures need heitmed määratleb ja avaldab CWAPE igal aastal. Süsinikdioksiidi kokkuhoiu määr on 1 tootmise puhul, mis toimub üksuses võimsusega üle 5 MW. Sellest künnisest allpool on see määr kõige enam 2.

9 — ELT 2007, L 32, lk 183.

10 — *Moniteur belge*, 1.5.2001, lk 14118.

11 — *Moniteur belge*, 26.10.2007, lk 55517; edaspidi „2001. aasta dekreet”.

§ 3. Kui üksus, mis taaskasutab peamiselt tootmisüksuse asukohas teostatavast tööstustegevusest tekkivat biomassi, välja arvatud puit, rakendab eriti uuenduslikku protsessi ja aitab kaasa säästvale arengule, võib valitsus, saades CWaPE-lt arvamuse kasutatud protsessi eriti uuendusliku laadi kohta, otsustada siiski, et süsinikdioksiidi kokkuhoiu määr on 2 üksuse kogu tootmise puhul, mis on samas tootmiskohas saadud võimsuste summa kuni 20 MW.

[...]”

22. Vallooni piirkonna parlamendi 17. juuli 2008. aasta dekreeidi – millega muudetakse 2001. aasta dekreeiti piirkondliku elektrituru korralduse kohta (décret du Parlement régional wallon du 17 juillet 2008 modifiant le décret de 2001 relatif à l'organisation du marché régional de l'électricité)¹² – artiklis 57 on sätestatud, et „[2001. aasta dekreeidi] artikli 38 [lõiget] 3 tuleb tõlgendada nii, et puitu taaskasutavate seadmetike väljajätmine ettenähtud korra rakendusala hõlmab seadmetikke, milles taaskasutatakse mis tahes lignotselluloosi, mis saadakse (sealhulgas lühikese või väga lühikese raieringiga) leht- ja okaspuidust enne selle töötlemist ja/või pärast seda”.

II. Põhikohtuasi

23. IBV taotles 23. juunil 2008 oma üksusele kahekordsete roheliste tunnistuste andmist vastavalt 2001. aasta dekreeidi artikli 38 lõikele 3, millega – meenutagem – nähakse kahekordsete roheliste tunnistuste täiendav toetus ette seadmetele, mis vastavad kolmele tingimusele, nimelt peavad need seadmed taaskasutama peamiselt biomassi, välja arvatud puit või puidujäätmed, aitama kaasa säästva arengu protsessile ning olema eriti uuenduslikud.

24. Vallooni valitsus leidis 18. juuni 2009. aasta korralduses, et IBV ei vasta ühelegi kolmest tingimusest, mis on sellise toetuse saamiseks nõutavad.

25. Conseil d'État, kellele IBV esitas korralduse tühistamiseks kaebuse, leidis, et IBV vastab küll kahele viimasele tingimusele. Kuna esimese tingimuse osas tekkis Conseil d'État'l kahtlus toetusmehhanismi põhiseadusele vastavuse suhtes, otsustas ta esitada Cour constitutionnelle'ile järgmise küsimuse:

„Kas 2001. aasta dekreeidi [...] artikli 38 lõige 3 rikub põhiseaduse artikleid 10 ja 11, kuna selles on kehtestatud erinev kohtlemine seadmetele, milles taaskasutatakse peamiselt biomassi, kuivõrd selles sättes on välistatud kahekordsete roheliste tunnistuste toetusmehhanismi kohaldamine koostootmise seadmetikele, milles taaskasutatakse puidust või puidujäätmetest saadavat biomassi, samas kui selle mehhanismi kohaldamine on lubatud koostootmise seadmetikele, milles taaskasutatakse mis tahes muud liiki jäätmetest saadavat biomassi?”

III. Eelotsuse küsimused

26. Lähtuvalt küsimusest, mille Conseil d'État talle esitas, esitab Cour constitutionnelle enne asja sisulist lahendamist omakorda Euroopa Kohtule järgmised küsimused:

„1. Kas [...] direktiivi 2004/8[...] artiklit 7 vajaduse korral koostoimes [...] direktiivi 2001/77[...] artiklitega 2 ja 4 ning [...] direktiivi 2009/28[...] artikliga 22 tuleb võrdsuse üldpõhimõtet, [ELL] artiklit 6 ja [...] harta artikleid 20 ja 21 arvestades tõlgendada nii, et:

- a) see on kohaldatav üksnes suure tõhususega koostootmise seadmetikele direktiivi [2004/8] III lisa tähenduses;

¹² — *Moniteur belge*, 7.8.2008, lk 41321.

- b) see nõuab, lubab või keelab seda, et niisugune toetusmeede nagu [...] 2001. aasta dekreediga [...] artikli 38 lõikes 3 sisalduv meede on ette nähtud kõigile koostootmise seadmestikele, milles taaskasutatakse peamiselt biomassi ja mis vastavad selles artiklis kehtestatud tingimustele, välja arvatud koostootmise seadmestikud, milles taaskasutatakse peamiselt puitu või puidujätmeid?
2. Kas vastus on erinev, kui koostootmisseadmestikus taaskasutatakse peamiselt ainult puitu või vastupidi ainult puidujätmeid?”

IV. Analüüs

A. Sissejuhatavad märkused

27. Cour constitutionnelle palub tõlgendada direktiivi 2004/8 artiklit 7 vajaduse korral koostoimes direktiivi 2001/77 artiklitega 2 ja 4 ning direktiivi 2009/28 artikliga 22. Viimati nimetatud direktiiv jõustus aga 25. juunil 2009 ehk pärast selle korralduse tegemise kuupäeva, milles Vallooni valitsus leidis, et IBV ei vasta tingimustele, mis on nõutavad selleks, et tema suhtes kohaldataks 2001. aasta dekreediga artikli 38 lõikes 3 ette nähtud toetusmehhanismi. Järelikult ei tule seda arvesse võtta Euroopa Kohtule esitatud küsimuste analüüsimisel.

28. Eelotsuse küsimuste läbivaatamisel analüüsin ma kõigepealt esimese küsimuse punkti a, seejärel teisena, niivõrd kui need on seotud, analüüsin ma koos esimese küsimuse punkti b ja teist küsimust.

B. Eelotsuse küsimused

1. Esimese küsimuse punkt a

29. Esimese küsimuse punktis a palub eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Kohtul selgitada, kas direktiivi 2004/8 artiklit 7 tuleb lähtuvalt võrdsuse põhimõttest tõlgendada nii, et see on kohaldatav üksnes suure tõhususega koostootmise seadmestikele direktiivi III lisa tähenduses.¹³

30. Nagu väidavad ka IBV ja komisjon, leian ma, et direktiivi 2004/8 artikkel 7 on kohaldatav kõigile koostootmise seadmestikele, mitte üksnes suure tõhususega koostootmise seadmestikele direktiivi III lisa tähenduses.

31. Liidu seadusandja kandis direktiivi artiklis 3 hoolt selle eest, et ta määratles eraldi „koostootmise” ja „suure tõhususega koostootmise”. Nii võis ta ühte või teist mõistet kasutada väga täpsel otstarbel või eesmärgil.

32. Direktiivi 2004/8 artiklis 7, mis puudutab liikmesriikide rakendatavaid toetuskavasid, ei ole sõnaselgelt täpsustatud, et niisugused kavad peavad olema ette nähtud üksnes suure tõhususega koostootmise seadmestike puhul.

13 — Meenutagem, et selle lisa tähenduses suure tõhususega koostootmine peab vastama järgmistele kriteeriumidele: nimelt koostootmisüksuse koostootmistoodete peab kindlustama primaarenergia säästu vähemalt 10% võrreldes soojus- ja elektrienergia eraldi tootmise kontrollväärtustega, ning kui väikesemahuliste ja mikrokoostootmisüksuste kasutamisel saadakse primaarenergia säästu, siis selle võib lugeda suure tõhususega soojus- ja elektrienergia koostootmiseks.

33. Selle direktiivi artikli 7 lõikes 1 on sätestatud, et liikmesriigid peavad tagama, et toetus soojus- ja elektrienergia *koostootmisele*¹⁴ – olemasolevatele ja uutele üksustele – toimub kasuliku soojuse nõudluse¹⁵ ja primaarenergia säästmise¹⁶ alusel. Liidu seadusandja kasutab sõna „koostootmine”, ei erista üksusi, olgu need väikesemahulised või mikrokoostootmisüksused, ning ei anna ühtegi viidet primaarenergia säästmise mahu kohta.

34. Samuti ei anna minu arvates direktiivi 2004/8 artikli 7 lõige 2 selles osas mingit teavet.

35. Belgia valitsus leiab siiski, et arvestades direktiivi 2004/8 artikli 7 lõiget 2, direktiivi põhjendust 24 ning suuniseid, on ilmne, et toetuskavasid kohaldatakse üksnes suure tõhususega koostootmise seadmestikele.

36. Belgia valitsus järeltab nendest sätetest, et toetusmeetmete kooskõla EL toimimise lepingu riigiabi reguleerivate sätetega ning järelikult selle direktiivi artikli 7 kohaldamisala on seotud sellega, kas seadmestikud vastavad direktiivi 2004/8 III lisa ette nähtud suure tõhususega koostootmise kriteeriumidele. Belgia valitsuse arvates ei kujuta see endast koostootmise seadmestike ning suure tõhususega koostootmise seadmestike erinevat kohtlemist, kuna see on ette nähtud riigiabi raamistavates põhimõtetes.¹⁷

37. Ma ei saa nõustuda Belgia valitsuse järeldusega.

38. Vastab tõele, et direktiivi 2004/8 artikli 7 lõikes 2 tuuakse välja konkurentsieeskirjad, mida liikmesriigid peavad järgima. Selle sätte kohaselt hindab komisjon toetusmehhanismide rakendusi, mida kasutatakse liikmesriikides. Kõnealuse hindamise käigus kontrollib komisjon eelkõige, kas nende mehhanismide puhul on järgitud konkurentsieeskirju. Niisugune hindamine viiakse läbi, „[i]lma et see piiraks [ELTL] artiklite [107] ja [108] kohaldamist”.

39. Üksnes juhul, kui toetuskava kujutab endast riigiabi, peab koostootmisüksus vastama suure tõhususe kriteeriumile, selleks et see oleks siseturuga kokkusobiv suuniste punkti 112 ja punkti 70 alapunkti 11 alusel.

40. Siiski ei pruugi toetuskava kujutada endast EL toimimise lepingu tähenduses riigiabi, millisel juhul võib toetuskava puudutada igat koostootmisüksust.

41. Seega ei saa ma nõustuda Belgia valitsuse järeldusega, mille kohaselt saavad need seadmestikud, millele on kohaldatud toetuskava, olla üksnes suure tõhususega koostootmise seadmestikud direktiivi 2004/8 III lisa tähenduses.

42. Lisaks toetab direktiivi 2004/8 artikli 7 lõige 3 minu analüüsi.

43. Nimetatud säte koostoimes direktiivi artiklitega 6, 10 ja 11 puudutab komisjoni aruannet, milles hinnatakse toetussüsteemide edu suure tõhususega soojus- ja elektrienergia koostootmise edendamiseks.

14 — Kohtujuristi kursiiv.

15 — Kasulik soojus tähendab soojust, mida toodetakse *koostootmis*protsessis, et rahuldada majanduslikult põhjendatud nõudlust kütmise või jahutuse järele (direktiivi 2004/8 artikli 3 punkt b). Majanduslikult põhjendatud nõudlus tähendab nõudlust, mis ei ületa kütmis- või jahutusvajadust ja mida võiks turutingimustes teisiti rahuldada energia sellise tootmisprotsessiga, mis ei ole *koostootmine* (direktiivi artikli 3 punkt c).

16 — Vt samuti direktiivi 2004/8 põhjendus 25, milles on märgitud, et soojus- ja elektrienergia *koostootmise* edendamise riikliku toetuse kavad peavad põhiliselt keskenduma soojus- ja elektrienergia *koostootmisele*, mille aluseks on majanduslikult põhjendatud nõudlus soojuse ja jahutuse järele.

17 — Belgia valitsuse seisukohtade punkt 67.

44. Direktiivi artiklite 6 ja 10 kohaselt sätestavad liikmesriigid riikliku potentsiaali analüüsi suure tõhususega soojus- ja elektrienergia koostootmise rakendustele. Nad esitavad hinnangu suure tõhususega soojus- ja elektrienergia koostootmise osa suurendamise kohta. Komisjonile esitatud analüüsi alusel peab viimane direktiivi artiklist 11 tulenevalt „jälgima kogemusi, mis on saadud soojus- ja elektrienergia koostootmise^[18] erinevate toetusmehhanismide rakendamisel ja kooskasutamisel”.

45. Nende artiklite koos tõlgendamisest ei tulene aga, et toetuskavasid võidakse kohaldada üksnes suure tõhususega koostootmise seadmestikele. Direktiivi 2004/8 eesmärk, mis on sätestatud selle artiklis 1, on küll tõsta energiakasutuse tõhusust ja parandada energiavarustuse kindlust, luues võrgustiku soojus- ja elektrienergia suure tõhususega koostootmise edendamiseks ja arendamiseks, kuid ma saan aru, et suur tõhusus on see, milleni direktiiviga tahetakse lõpuks jõuda, ning ma ei näe, miks „madala tõhususega” koostootmise seadmestikele välistatakse toetuskava kohaldamine, kuna ka need aitavad saavutada energiakasutuse tõhususe eesmärki ning parandada energiavarustuse kindlust.

46. Eespool toodut arvestades teen ma Euroopa Kohtule ettepaneku vastata, et direktiivi 2004/8 artiklit 7 tuleb võrdsuse põhimõtet arvestades tõlgendada nii, et see on kohaldatav kõigile koostootmise seadmestikele, mitte aga üksnes suure tõhususega koostootmise seadmestikele direktiivi III lisa tähenduses.

2. Esimese küsimuse punkt b ja teine küsimus

47. Esimese küsimuse punktis b ja teises küsimuses palub elotsusetootluse esitanud kohus tegelikult selgitada, kas direktiivi 2004/8 artiklit 7 tuleb võrdse kohtlemise põhimõtet arvestades tõlgendada nii, et sellega on vastuolus selline toetusmeede, mis on kõne all põhikohtuasjas ja mis välistab kahekordsete roheliste tunnistuste andmise koostootmise seadmestikele, milles taaskasutatakse puidust ja/või puidujäätmetest saadavat biomassi.

48. Teisisõnu soovib ta teada saada, milline tegutsemisruum on liikmesriikidel koostootmise toetuskava rakendamisel.

49. Direktiiv 2004/8 on vastu võetud keskkonda käsitlevasse jaotisesse kuuluva EÜ artikli 175 lõike 1 alusel, et saavutada EÜ artiklis 174 nimetatud eesmärgid, eelkõige keskkonna kvaliteedi säilitamine.

50. Keskkonna valdkonda reguleerivate liidu õigusnormidega ei taotleta täielikku ühtlustamist.¹⁹

51. Jagatud pädevuse valdkonnas, nagu seda on keskkonnakaitse valdkond²⁰, peab liidu seadusandja kindlaks määrama meetmed, mida ta peab taotletavate eesmärkide saavutamiseks vajalikuks, järgides samas ELL artikliga 5 tagatud subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet.²¹

52. Nii on direktiivi 2004/8 põhjenduses 32 ette nähtud, et vastavalt subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtetele tuleb soojus- ja elektrienergia koostootmise edendamise raamistiku üldised põhimõtted energia siseturul sätestada ühenduse tasemel, aga nende detailne rakendamine on jäetud liikmesriikidele ning see võimaldab igal liikmesriigil valida režiimi vastavalt oma olukorrale. Põhjenduses on lisatud, et direktiiv piirdub nimetatud eesmärkide saavutamiseks nõutava miinimumiga ega lähe nende saavutamiseks vajalikust kaugemale.

18 — Kohtujuristi kursiiv.

19 — 22. juuni 2000. aasta otsus kohtuasjas C-318/98: Fornasar jt (EKL 2000, lk I-4785, punkt 46) ning 14. aprilli 2005. aasta otsus kohtuasjas C-6/03: Deponiezweckverband Eiterköpfe (EKL 2005, lk I-2753, punkt 27).

20 — ETL artikli 4 lõige 2.

21 — Vt selle kohta 29. märtsi 2012. aasta otsus kohtuasjas C-505/09 P: komisjon vs. Eesti (punkt 81).

53. Peale selle ilmneb direktiivi artikli 7 sõnastusest, et see ei sisalda mingeid täpsustusi selle kohta, millist liiki peab olema koostootmise toetuskava, mida liikmesriike julgustatakse vastu võtma. Selles sättes on ainult mainitud, et liikmesriigid peavad tagama, et toetus koostootmisele – olemasolevatele ja uutele üksustele – toimub kasuliku soojuse nõudluse ja primaarenergia säästmise alusel, ning et mehhanismid ei tohi konkurentsi kahjustada ja peavad vastama ELTL artiklis 11 ja artikli 191 lõikes 1 määratletud keskkonnakaitse eesmärkidele.

54. Ainult direktiivi 2004/8 põhjenduses 26 on mainitud, millises vormis võib toetuskava olla, viidates, et liikmesriigid peavad kasutama riigi tasemel erinevaid koostootmise toetusmehhanisme, *sealhulgas*²² ka investeeringuabi, maksuvabastust või -vähendust, rohelist tunnistusi ja otseseid hinnatoetuskavu. Sellest ilmneb, et erinevate toetusmehhanismide loetelu ei ole ammendav ja jätab liikmesriikidele muid toetusmehhanismide võimalusi.

55. Seega on liikmesriikidel koostootmise toetuskava vormi kindlaksmääramisel ulatuslik kaalutlusruum.

56. Lisaks ei viita miski direktiivi 2004/8 artiklis 7 ega ka mujal direktiivi tekstis sellele, et liikmesriigid ei või koostootmise toetamisel eelistada ühte liiki kütust teisele. Sellega seoses on direktiivi põhjenduses 31 märgitud, et koostootmise üldine tõhusus ja jätkusuutlikkus sõltub paljudest teguritest, näiteks kütuseliikidest.

57. Kasutatav kütuseliik võib sõltuda iga territooriumi eripärast ja selle kättesaadavusest sellel territooriumil. Liidu seadusandja on seda asjaolu ka arvesse võtnud, kuivõrd direktiivi 2004/8 artiklis 1 on märgitud, et direktiivi eesmärk tuleb saavutada, *võttes arvesse riigi spetsiifilist olukorda, eriti kliima- ja majandustingimusi*.²³

58. Samamoodi rõhutas Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee oma arvamuses²⁴ vajadust võtta arvesse eripära ja järgida subsidiaarsuse põhimõtet valdkonnas, kus riigi kliima- ja majandustingimused on määrava tähtsusega.

59. Vallooni valitsus otsustas seega talle jäetud ulatusliku kaalutlusruumi raames direktiivi 2004/8 osalise ülevõtmise teel rakendada roheliste tunnistuste süsteemi ja võis täiendada toetuse andmisel õiguspäraselt eelistada seadmeid, milles taaskasutatakse biomassi, seadmetele, milles taaskasutatakse muud liiki kütust.

60. Eespool toodust nähtub, et direktiivi 2004/8 artiklit 7 tuleb minu hinnangul tõlgendada nii, et sellega ei ole põhimõtteliselt vastuolus selline piirkondlik toetuskava, nagu on kõne all põhikohtuasjas.

61. Direktiivi 2004/8 rakendamisel on liikmesriigid siiski vastavalt harta artikli 51 lõikele 1 kohustatud järgima võrdse kohtlemise põhimõtet, mis on sätestatud harta artiklis 20.²⁵

62. Käesolevas kohtuasjas vaidlustab IBV just selle põhimõtte alusel enda välistamise kahekordsete roheliste tunnistuste saajate hulgast, väites, et teda on kahjustatud võrreldes teiste koostootmise seadmetikega, milles taaskasutatakse muud biomassi kui puidust ja/või puidujäätmetest saadavat biomassi.

63. Nüüd tuleb seega analüüsida, kas Vallooni piirkond järgis 2001. aasta dekreediga artikli 38 lõike 3 vastuvõtmisel võrdse kohtlemise põhimõtet.

22 — Kohtujuristi kursiiv.

23 — Kohtujuristi kursiiv.

24 — Arvamus dokumendi kohta „Ettepanek Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi kohta elektri- ja soojusenergia koostootmise edendamiseks ühisturu soojusenergiaavajaduse alusel” (ELT 2003, C 95, lk 12).

25 — 11. aprilli 2013. aasta otsus kohtuasjas C-401/11: Soukupová (punkt 28).

64. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt nõuab võrdse kohtlemise põhimõte, et sarnaseid olukordi ei käsitletaks erinevalt ja erinevaid olukordi ei käsitletaks võrdväärse, välja arvatud juhul, kui see on objektiivselt põhjendatud.²⁶

65. Käesolevas kohtuasjas tuleb seega kindlaks teha, kas sellised puidusektori ettevõtjad nagu IBV on sarnases olukorras teiste sektorite ettevõtjatega, kellele 2001. aasta dekreedid artikli 38 lõike 3 alusel antakse kahekordne roheline tunnistus.

66. Selles küsimuses ei ole ma nõus Poola valitsuse²⁷ ja komisjoniga²⁸, kes leiavad, et biomassi erinevad kategooriad ei ole sarnases olukorras ja et puidust saadaval biomassil on spetsiifilised omadused, mis puudutavad eelkõige selle kättesaadavust ja kasumlikkust.

67. Ma olen seisukohal, nagu selgub ka allpool,²⁹ et kättesaadavuse ja kasumlikkuse kriteeriumid on tegurid, mida tegelikult tuleb arvesse võtta sarnaste olukordade erineva käsitlemise põhjendatuse analüüsimisel.

68. Põhikohtuasjas käsitletavate olukordade sarnasuse kindlakstegemise osas olen ma seisukohal, et puidusektori ja muude sektorite võrdlust tuleb uurida ja hinnata lähtuvalt asjaomaste õigusnormide esemest ja nendega taotletavast eesmärgist.³⁰

69. Vallooni ametivõimud kehtestasid vastavalt direktiivi 2004/8 sätetele roheliste tunnistuste süsteemi. Selle eesmärk on julgustada taastuvatest energiaallikatest elektri tootmise ja/või kvaliteetse koostootmise arendamist. Direktiivi alusel liikmesriikide võetud meetmed aitavad kaasa keskkonnakaitsele ja eelkõige Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni Kyoto protokolliga³¹ eesmärkide järgimisele, mis on üks Euroopa Liidu prioriteetsetest eesmärkidest.

70. Liidu „kliima- ja energiapaketi“ kehtestati liikmesriikidele 2020. aastaks saavutamisele kuuluv nn 3 x 20 eesmärk, mis tähendab suurendada energiasäästu 20%, vähendada kasvuhooonegaaside heidet 20% ning suurendada taastuvatest energiaallikatest toodetud energia osa 20%-ni. Direktiiv 2004/8 on üks selle eesmärgi konkretiseerimise vahenditest.

71. Direktiiviga on seega koostootmine muudetud ühenduse prioriteediks, kuna koostootmine aitab kaasa energiaga varustamise kindlusele ja mitmekesistamisele, keskkonnakaitsele, eelkõige kasvuhooonegaaside heite vähendamisele ning säästvate arengule.

72. Biomass on direktiivi 2001/77³² artiklis 2 määratletud kui põllumajanduslikust tootmisest (kaasa arvatud taimed ja loomsed ained), metsandusest ja sellega seotud tootmisest pärit toodete, jäätmete ja jääkide bioloogiliselt lagunev fraktsioon ning tööstus- ja olmejäätmete bioloogiliselt lagunev fraktsioon.

73. Selle abil võideldakse kasvuhooonegaaside heite vastu ja see aitab kaasa energiatõhususe suurenemisele ning seda peetakse kõige otstarbekamaks ja kiiremaks vahendiks energiaga varustamise kindluse parandamiseks. Sellest tulenevalt vastab biomass samamoodi direktiivi 2004/8 vastavatele eesmärkidele.

26 — *Ibidem*, punkt 29 ja seal viidatud kohtupraktika.

27 — Poola valitsuse seisukohtade punkt 37.

28 — Komisjoni seisukohtade punkt 50.

29 — Vt käesoleva ettepaneku punkt 81.

30 — Vt selle kohta 16. detsembri 2008. aasta otsus kohtuasjas C-127/07: Arcelor Atlantique ja Lorraine jt (EKL 2008, lk I-9895, punkt 26 ja seal viidatud kohtupraktika).

31 — Protokoll jõustus 16. veebruaril 2005.

32 — Direktiivi 2004/8 artiklis 3 on ette nähtud, et lisaks kohaldatakse direktiivide 2003/54 ja 2001/77 vastavaid mõisteid.

74. Olenemata sellest, kas biomass on pärit põllumajanduslikust tootmisest, metsandusest või sellega seotud tootmisest, on see taastuenergia allikas ning kujutab endast elektrienergia tootmise ühte sektorit. Biomassi ressursid on väga erisugused. Koosnegu biomass puiduhakkest, laastudest või saepurust, olmejäätmetest, reoveesetetest, taimedest, toiduainetetööstuse jäätmetest või vetikatest, jääb see igal juhul siiski orgaaniliseks aineks, mida saab kasutada kütusena energia tootmiseks.

75. Seetõttu olen ma seisukohal, et direktiivi 2004/8 eset ja direktiiviga taotletavat eesmärki silmas pidades on puitu ja/või puidujäätmeid taaskasutavad seadmestikud ning muid biomassi allikaid taaskasutavad seadmestikud sarnases olukorras.

76. Nüüd on vaja analüüsida, kas nende kahe kategooria erinev kohtlemine Vallooni valitsuse poolt on põhjendatud.

77. Väljakujunenud kohtupraktikast ilmneb, et erinev kohtlemine on põhjendatud, kui see rajaneb objektiivsel ja mõistlikul kriteeriumil, see tähendab kui see on kooskõlas asjassepuutuvate õigusnormide õiguspärase eesmärgiga ning kui selline erinevus on proportsionaalne eesmärgiga, mille saavutamist asjaomase kohtlemisega taotletakse.³³

78. Tuleb eelkõige kaaluda, kas põhikohtuasjas on puidust ja/või puidujäätmetest saadavat biomassi kasutatavate seadmestike väljajätmine Vallooni valitsuse esile toodud ühe või mitme õiguspärase eesmärgi saavutamiseks sobiv ning kas see ei lähe sellise eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale. Siseriiklikud õigusnormid on konkreetse eesmärgi saavutamiseks sobivad üksnes juhul, kui need vastavad tõepoolest huvile saavutada see eesmärk ühtselt ja süstemaatiliselt.

79. Ma eristan erineva kohtlemise põhjendamist olenevalt sellest, kas seadmes taaskasutatakse puidust saadavat biomassi või puidujäätmetest saadavat biomassi, kuna minu hinnangul ei ole asjakohaseid keskkonnanõudeid arvestades kaalul samad hüved.

80. Käesolevas kohtuasjas on Vallooni valitsus esitanud mitu argumenti, et põhjendada puitu ja/või puidujäätmeid taaskasutatavate seadmestike väljajätmist 2001. aasta dekreeidi artikli 38 lõikes 3 ette nähtud kahekordsete roheliste tunnistuste mehhanismist. IBV on kõigile neile argumentidele vastu vaieldud.

81. Vallooni valitsus toob nimelt esile vajaduse säilitada puiduressursse ja jätta need puidutööstusele, kus neid kasutatakse toorainena.³⁴ Selle argumenti põhjendamiseks tugineb ta uurimustele, mille kohaselt Vallooni piirkonnas valitseb puidutööstuse sektoris laialdane tooraine põud, mistõttu tuleb puitu importida. Vallooni valitsus väidab, et kahekordse rohelise tunnistuse andmine puidust energia tootmise sektorile võiks kaasa tuua tooraine hinna suure tõusu.

82. Vallooni valitsuse argument on minu hinnangul õiguspärane, kuna selle eesmärk on säilitada metsi ja puitu kui toorainet. Seega näib tema argument olevat põhjendatud üldise huviga tagada keskkonnakaitse kõrge tase,³⁵ mis on ELTL artiklis 191 ja harta artiklis 37³⁶ sätestatud kui liidu eesmärk.³⁷

33 — Vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Arcelor Atlantique ja Lorraine jt, punkt 47 ja seal viidatud kohtupraktika.

34 — 2001. aasta dekreeidi ettevalmistavates materjalides põhjendati seda, et kahekordseid rohelisi tunnistusi antakse ainult muule biomassile kui puit, vajadusega hoida ära niisuguse meetme ebasoovitavaid tagajärgi puidutööstusele, millega juba niigi konkureerib „puiduenergia” sektor (eelotsusetaotluse punkt 10).

35 — Vt 9. märtsi 2010. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-379/08 ja C-380/08: ERG jt (EKL 2010, lk I-2007, punkt 81 ja seal viidatud kohtupraktika).

36 — Harta artiklis 37 on sätestatud, et „[k]õrgetasemeline keskkonnakaitse ja keskkonna kvaliteedi parandamine tuleb integreerida liidu poliitikasse ning tagada säästva arengu põhimõtte kohaselt”.

37 — Vt samuti ELTL artikkel 11.

83. Siseriikliku kohtu ülesanne on talle teadaolevate andmete põhjal kontrollida, kas kõnealune meede on puiduressursside säilitamise ja puidutööstuse kaitsmise eesmärgi saavutamiseks sobiv.

84. Kui lähtuda eeldusest, et kõnealune meede saavutab selle eesmärgi, siis tuleb kontrollida meetme proportsionaalsust.

85. Minu hinnangul on meede proportsionaalne, kuna seadmestikud, milles taaskasutatakse puidust saadavat biomassi, ei ole toetuskavast täielikult välja jäetud, kuivõrd neile antakse 2001. aasta dekreeidi artikli 38 lõike 2 kohaselt siiski rohelist „lihttunnistusi”.

86. Eespool toodust lähtudes tuleb direktiivi 2004/8 artiklit 7 võrdse kohtlemise põhimõtet arvestades tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus niisugune piirkondlik toetusmeede, mis on kõne all põhikohtuasjas ja mis välistab kahekordsete roheliste tunnistuste andmise seadmestikele, milles taaskasutatakse puidust saadavat biomassi, tingimusel et siseriiklik kohus kontrollib talle teadaolevate andmete põhjal, kas see meede on puiduressursside säilitamise ja puidutööstuse kaitsmise eesmärgi saavutamiseks sobiv.

87. Nüüd tuleb analüüsida, kas kõnealune meede on põhjendatud seadmestike puhul, milles taaskasutatakse puidujäätmetest saadavat biomassi, nagu seda teeb IBV.

88. Kui kõnealune meede on põhjendatud seadmestike puhul, milles taaskasutatakse puidust saadavat biomassi, vajadusega säilitada puidutööstus, ei ole see põhjendus minu arvates seevastu õiguspärane, arvestades keskkonnakaitse eesmärke, seadmestike puhul, milles taaskasutatakse puidujäätmetest saadavat biomassi.

89. Sarnaselt IBV-ga³⁸ leian ma, et tõenäoliselt ei kasuta puidutööstus puidujäätmeid.

90. Direktiivi 2008/98/EÜ³⁹ artikli 3 punktis 1 on jäätmed määratletud kui „mis tahes ained või esemed, mille valdaja ära viskab, kavatseb ära visata või on kohustatud ära viskama”. Puidujäätmed kujutavad endast juba kasutatud puidu jääki. See jääk jääb üle materjalist ja seda ei saa millekski muuks kasutada.

91. Nagu märgib õigesti Poola valitsus, ei mõjutanud puidujäätmete taaskasutamine otseselt metsade kaitset ega puidutööstuse konkurentsivõimet.⁴⁰

92. Kuigi aastaid oli keskkonnapoliitika prioriteediks jäätmete töötlemine, kõrvaldamine, jäätmekäitluse arendamine ja jäätmetekke vältimine, on nüüd Euroopa ja siseriiklike ametivõimude põhieesmärgiks muutunud jäätmete taaskasutamine. Selles kontekstis näib, et niisuguste protsesside areng nagu koostootmine, mis taaskasutab puidujäätmetest saadavat biomassi, vastab keskkonnavajadustele.

93. Komisjon julgustas oma 7. detsembri 2005. aasta teatises biomassi tegevuskava kohta⁴¹ liikmesriike rakendama kõiki kulutasuvaid viise biomassist elektrienergia tootmiseks. Komisjon märgib, et kuna liikmesriigid on võtnud endale kohustuse saavutada taastuvenergia suhtes seatud eesmärgid, tundub enamikul juhtudel nende saavutamine olevat võimatu, kui biomassi senisest rohkem ei kasutata.⁴²

38 — IBV seisukohtade punkt 54.

39 — Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT L 312, lk 3).

40 — Poola valitsuse seisukohtade punkt 40.

41 — KOM(2005) 628 (lõplik).

42 — *Ibidem*, lk 9.

Täpsemalt koostootmise seadmestiku osas julgustab komisjon kõnealuseid riike rakendama kõiki kulutasuvaid viise biomassist elektrienergia tootmiseks.⁴³ Lisaks leiab komisjon jäätmete osas, et jäätmed on alakasutatud energiaressurs. Komisjon julgustab selles osas investeerima energiatöhusatesse tehnikatesse jäätmete kasutamiseks kütusena.⁴⁴

94. Seega ei näi puidujäätmetest energia saamise võimaluse eelistamata jätmise olevat kooskõlas Euroopa Liidu järgitava keskkonnapoliitika eesmärkidega, vaid läheb ilmselt isegi nende eesmärkidega vastuollu.

95. Vallooni valitsus märgib, et kõnealune meede kuulub täielikult direktiivi 2008/98 artiklis 4 viidatud jäätmekäitlusviiside hierarhiasse, kuna selle sätte kohaselt tuleb ringlussevõttu eelistada energiakasutusele. See argument on minu arvates vaieldav, arvestades eespool toodut ning kuna nimetatud artikli lõikes 2 on sätestatud, et „[l]õikes 1 osutatud jäätmehierarhia kohaldamisel võtavad liikmesriigid meetmeid, et julgustada selliste valikuvõimaluste kasutamist, millel on parim üldine keskkonnaalane tulemus. See võib nõuda teatavate jäätmevoogude käitlemise kõrvalekaldumist jäätmehierarhiast juhul, kui see on õigustatud olulusringil põhineva lähenemisega kõnealuste jäätmete tekitamise ja käitlemise üldmõjule”. Direktiivi 2008/98 põhjenduses 8 on isegi märgitud, et „tuleks [...] edendada jäätmete taaskasutamist”.

96. See on seda enam põhjendatud, kui puidujäätmete taaskasutamine toimub kohapeal, nagu see on käesolevas kohtuasjas, kuna IBV taaskasutab puidujääke, mis pärinevad tema põhitegevusalaks olevast saekaatri teenuste osutamisest otse tema asukohas. Nii välditakse vedu ja seega saaste negatiivset mõju. Puidujäätmete taaskasutamine aitab seega saavutada ELTL artiklis 11 ja artikli 191 lõikes 1 kindlaksmääratud keskkonnakaitse eesmärgi ning järgida harta artiklit 37.

97. Nagu rõhutab ka Poola valitsus, soovib komisjon 15. juuni 2006. aasta teatises Euroopa Liidu metsanduse tegevuskava kohta⁴⁵ kasutada muud puitu kui täiesti kasutuskõlblikku puitu ning aitab kaasa madala väärtusega puidu, väikesemõdulise puidu ja puidujääkide energiatootmises kasutamise kogemuste uurimisele ja levitamisele.⁴⁶

98. Samuti nõustun ma Poola valitsuse arvamusel, mille kohaselt tuleb teha jõupingutusi, selleks et kasutada metsaraie kõrvalsaadusi⁴⁷ ning rakendada seda kasutamata võimalust energiatootmisel⁴⁸.

99. Puidujäätmed kujutavad endast kasutamata potentsiaali, mida tuleb hallata kõige tõhusamalt ja kõige keskkonnasõbralikumalt. Puidujäätmed võimaldavad ühendada selle poliitika kaks telge, nimelt esiteks alaliselt parandada jäätmekäitlust ning teiseks toota taastuvenergiat.

100. Eespool toodust tuleneb, et Vallooni valitsus ei ole objektiivselt põhjendanud puidujäätmetest saadavat biomassi taaskasutatavate seadmestike väljajätmist 2001. aasta dekreediga artikli 38 lõikes 3 ette nähtud kahekordsete roheliste tunnistuste mehhanismist.

101. Seega tuleb direktiivi 2004/8 artiklit 7 võrdse kohtlemise põhimõtet arvestades tõlgendada nii, et sellega on vastuolus niisugune piirkondlik toetusmeede, mis on kõne all põhikohtuasjas ja mis välistab kahekordsete roheliste tunnistuste andmise seadmete, milles taaskasutatakse puidujäätmetest saadavat biomassi.

43 — *Ibidem*, lk 10.

44 — *Ibidem*, lk 14.

45 — KOM(2006) 302 (lõplik).

46 — *Ibidem*, lk 5.

47 — Nagu puiduhake, mis saadakse niisuguste väikeste puidutükkide peenestamisel, mida puidutööstuses ei kasutata.

48 — Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Puit – energiaallikas laienevas Euroopa Liidus” (ELT 2006, C 110, lk 60).

102. Eespool toodud kaalutlusi kogumis arvestades olen arvamisel, et direktiivi 2004/8 artiklit 7 tuleb võrdse kohtlemise põhimõtet arvestades tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus niisugune piirkondlik toetusmeede, mis on kõne all põhikohtuasjas ja mis välistab kahekordsete roheliste tunnistuste andmise seadmestikele, milles taaskasutatakse puidust saadavat biomassi, tingimusel et siseriiklik kohus kontrollib talle teadaolevate andmete põhjal, kas see meede on puiduressursside säilitamise ja puidutööstuse kaitsmise eesmärgi saavutamiseks sobiv. Seevastu on niisugune meede selle sättega vastuolus juhul, kui tegemist on seadmestikega, milles taaskasutatakse puidujäätmetest saadavat biomassi.

V. Ettepanek

103. Eespool toodud silmas pidades teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata Cour constitutionnelle'ile järgmiselt:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. veebruari 2004. aasta direktiivi 2004/8/EÜ soojus- ja elektrienergia koostootmise stimuleerimiseks siseturu kasuliku soojuse nõudluse alusel (millega muudetakse direktiivi 92/42/EMÜ) artiklit 7 tuleb võrdse kohtlemise põhimõtet arvestades tõlgendada nii, et:

- see on kohaldatav kõigile koostootmise seadmestikele, mitte ainult suure tõhususega koostootmise seadmestikele direktiivi 2004/8 III lisa tähenduses;
- sellega ei ole vastuolus niisugune piirkondlik toetusmeede, mis on kõne all põhikohtuasjas ja mis välistab kahekordsete roheliste tunnistuste andmise seadmestikele, milles taaskasutatakse puidust saadavat biomassi, tingimusel et siseriiklik kohus kontrollib talle teadaolevate andmete põhjal, kas see meede on puiduressursside säilitamise ja puidutööstuse kaitsmise eesmärgi saavutamiseks sobiv. Seevastu on niisugune meede selle sättega vastuolus juhul, kui tegemist on seadmestikega, milles taaskasutatakse puidujäätmetest saadavat biomassi.